

Stručni rad

■ Izvođenje dokaza vještačenjem u parničnim postupcima radi naknade štete – način izvođenja dokaznog prijedloga i dokazna snaga nalaza i mišljenja sačinjenog za privatne potrebe parnične stranke te sudskog vještačenja

Marija Palić¹

Sažetak: U radu se obrađuje izvođenje dokaza vještačenjem u parničnim postupcima radi naknade štete. Budući da je pribava nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka neophodna radi utvrđivanja kvalifikatornih okolnosti neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti, jednako kao što je nužno vještačenje visine nastale imovinske štete na stvarima, razumljiva je učestalost izvođenja ovog dokaznog prijedloga. Vještaci kao stručni pomagači suda trebali bi nalaz i mišljenje iznositi usmeno, no u praksi je primaran upravo pisani oblik nalaza i mišljenja. Osobit osvrt rad iznosi u odnosu na privatno izrađene nalaze i mišljenja koje je pribavila jedna od parničnih stranaka.

Ključne riječi: vještačenje, neovisni stručnjaci, usmeno vještačenje, privatno vještvo

1. UVOD

U parničnom postupku svaka stranka dužna je iznijeti činjenice i predložiti dokaze radi dokazivanja vlastitih tvrdnji te osporavanja navoda protivne strane. Kada je riječ o sudskim postupcima radi naknade štete, sud učestalo po prijedlogu stranaka određuje upravo izvođenje dokaza vještačenjem.

¹ Marija Palić, mag.iur, odvjetnica u Zagrebu, odvjetnica.palic@gmail.com

Bilo da je riječ o medicinskom, prometnom, financijskom, vještačenju po vještacima građevinske struke ili bilo kojem drugom vještačenju, sud pristupa izvođenju ovog dokaza uvijek kada ne raspolaže stručnim znanjem potrebnim radi utvrđivanja odlučnih činjenica.

Upravo okolnost da se radi o nedostatku stručnog znanja neophodnog za utvrđivanje činjenica o kojima moguće ovisi i sam uspjeh u sporu, upućuje na važnost ovog dokaznog prijedloga te potrebu da se isti izvede sukladno pravilima struke i znanosti. Stoga je prijeko potrebno da stalni sudski vještaci kojima sud povjeri izvođenje dokaza vještačenjem u pojedinoj pravnoj stvari, svoj nalaz i mišljenje rastumače sudu i strankama na način koji omogućava provjeru i razumijevanje vještačkih utvrđenja.

Kada jedna parnična stranka samostalno angažira stalnog sudskog vještaka te pribavi nalaz i mišljenje za vlastiti račun i vlastite potrebe, a potom takvo vještvo dostavi u sudski spis kao dokaz svojih tvrdnji, nameće se pitanje dokazne snage takvog „privatnog vještva“ u parničnim postupcima.

Uzimajući u obzir sve izneseno te uvažavajući okolnost da se radi o izrazito bitnom dokaznom prijedlogu osobitih karakteristika, u ovom radu nastojat će se sa stajališta prakse i parničnih stranaka rastumačiti na koji način se ima zakonito provoditi dokaz vještačenjem. Također, predmet rada je analiza dokazne snage nalaza i mišljenja koje je jedna parnična stranka sačinila za vlastite potrebe te nalaza i mišljenja danoga u sklopu sudskog vještačenja.

2. VJEŠTAČENJE KAO DOKAZ U PARNIČNOM POSTUPKU – POTREBA ZA IMENOVANJEM STRUČNJAKA

U glavi osamnaest Zakona o parničnom postupku² (dalje u tekstu ZPP) propisana su dokazna sredstva koja se koriste u sudskim postupcima te je zakonom uređen način njihovog izvođenja. Jedan od mogućih dokaznih prijedloga jest i dokaz vještačenjem.

Potreba za analizom i mišljenjem vještaka javlja se u situacijama kada je za donošenje sudske odluke neophodno korištenje saznanja i vještinja koje prelaze granice unutar kojih stranke i sudovi poznaju predmet vještačenja (Giunio, 2018).

Prema samoj zakonskoj definiciji, sud određuje izvođenje dokaza vještačenjem onda kada ne raspolaže takvim stručnim znanjem koje je potrebno radi utvrđivanja određene odlučne činjenice u sporu. Dakle, sudski vještaci mogu biti jedino one osobe koje su stručnjaci u području svog profesionalnog djelovanja.

Osobitost ovog dokaza očituje se već u tome što je u čl. 254. ZPP-a određena mogućnost izuzeća vještaka iz istih razloga zbog kojih se može izuzeti sudac.

² SL SFRJ 4/77,36/77,6/80,36/80,43/82,69/82,58/84,74/87,57/89,20/90,27/90,35/91 i NN 53/91,91/92,58/93,112/99,88/01,117/03,88/05,02/07,84/08,96/08,123/08,57/11,148/11,25/13,89/14,70/19,80/22,114/22

Navedeno ukazuje kako je zakonodavac očito vodio računa o tome da se osigura nepristranost stalnih sudskih vještaka kao neovisnih stručnjaka koji pomažu sudu.

Spomenuta potreba stručnosti kao nužan preduvjet i svrha samog vještačenja, određena je i Zakonom o sudovima³ (dalje u tekstu ZS) koji u čl. 125. navodi:

*Stalni sudski vještaci **na temelju svoga stručnog znanja** na zahtjev pravosudnih tijela ili za potrebe postupaka pred pravosudnim tijelima izrađuju vještački nalaz i mišljenje (vještačenje) odnosno procjenu kada je to **potrebno radi utvrđivanja ili razjašnjenja činjenica** koje se utvrđuju u postupku.*

Uvjetu stručnosti nastoji se udovoljiti na način da upravo ZS propisuje pretpostavke koje mora ispunjavati osoba koja se imenuje za sudskog vještaka, a koji uvjeti se, između ostalog, odnose na stručnu spremu, broj godina obavljanja poslova u struci, položen stručni ispit i dr.⁴

Pretpostavka stručnosti nužna je i jedna od najbitnijih kvalifikacija stalnog sudskog vještaka. Međutim, svakako nije moguće zanemariti i to kako je dužnost vještaka da takvu stručnost svog nalaza iznese na način razumljiv parničnim strankama i sudu.

Sam uvjet stručnosti bez mogućnosti pojašnjenja i omogućavanja sudionicima parničnog postupka da provjere i preispitaju očitovanje vještaka – nije dostatan za ostvarenje cilja i svrhe izvođenja dokaza vještačenjem koji se ogledaju prvenstveno u pomaganju sudu.

Konačno i Etičkim kodeksom stalnih sudskih vještaka utvrđena je obveza da nalaz i mišljenje, kao i cjelokupni rezultati istraživanja budu razumljivi, a odgovori vještaka jednoznačni uz dužnost naznake izvora podataka kojima se služio.⁵

2.1 Obveza sudova da nalaz i mišljenje sudskih vještaka preispitaju sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku

Nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka sud je dužan cijeniti kao i sve druge dokaze na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kako to propisuje čl. 8. ZPP-a.

Stručna pomoć koju stalni sudski vještaci pružaju sudovima u parničnim postupcima, ne oslobađa suce njihove obveze da ovaj dokaz vrednuju sa stajališta zdravorazumskog i logičnog zaključivanja.⁶

Dužnost sudova da preispitaju rezultate provedenog vještačenja narušava se time što sudovi prihvaćaju i one zaključke stalnih sudskih vještaka koji ponekad zadiru u samu domenu sudovanja.

³ NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23

⁴ Čl. 126. Zakona o sudovima

⁵ Čl. 14. Etičkog kodeksa stalnih sudskih vještaka, od 09.12.2016.

⁶ Visoki trgovački sud RH, PZ-6394/2017, od 22.08.2019.

Naime, spomenute osobitosti ovog dokaza koje se u prvom redu sastoje u tome da vještak posjeduje takva stručna znanja i vještine koje sud i stranke ne posjeduju, može dovesti do toga da sud nekritički prihvaća nalaz i mišljenje vještaka ili da sam vještak iznosi u sklopu nalaza i mišljenja zaključke koji prelaze granice vještakovih ovlaštenja i zadataka.

Iako sudska praksa i pravna teorija upozoravaju na takve nepravilnosti, nisu nepoznanica situacije u kojima se vještaci očituju o stupnju krivnje, suodgovornosti za izazivanje štetnog događaja, odredbama zakona koje su povrijeđene ili o drugim pitanjima koja su u domeni isključive ovlasti sudova (Čizmić, 2001., Kontrenc 2011.). Takvi nalazi i mišljenja nisu pravilni i zakoniti te je dužnost sudaca otkloniti takve nezakonitosti koje se očituju u tome da vještak prelazi granice zadatka koji mu je sud dodijelio.

Sudska praksa prihvaća stajalište da u situacijama kada vještak prekorači granice vještačenja, sud ne određuje izvođenje dokaza novim vještačenjem, već odluku zasniva na dijelu nalaza i mišljenja koji se tiču postavljenog zadatka, dok ne uzima u obzir onaj dio nalaza i mišljenja koji nije bio obuhvaćen zadatkom vještačenja.⁷

Međutim, ukoliko bi jedna od parničnih stranaka u toj situaciji stavila zahtjev za izuzeće vještaka pozivajući se na to da takvo prekoračenje vještačkih ovlasti i granica vještačenja ukazuje na postojanje okolnosti koje dovode u sumnju nepristranost vještaka, takav zahtjev za izuzećem ne bi bilo moguće u cijelosti isključiti kao neosnovan.

Naime, upravo okolnost da se vještačenjem učestalo utvrđuju odlučne činjenice u sporu, naglašava nužnost osiguranja nepristranosti osobe vještaka kako bi se osiguralo potrebno pouzdanje u nalaz i mišljenje.

3. IZVOĐENJE DOKAZA VJEŠTAČENJEM PREMA ČL. 260. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU – OBAVEZNOST USMENOG OČITOVANJA VJEŠTAKA

Dokaze i način njihovog izvođenja ZPP propisuje u glavi 18. Zakona, dok je sam način provođenja vještačenja utvrđen čl. 260. ZPP-a kako slijedi:

Sud će odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili ih podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave. Sud će odrediti rok za podnošenje nalaza i mišljenja koji ne može biti duži od 60 dana u pisanom obliku.

Pregledom navedene zakonske odredbe razvidno je kako ista upućuje na obavezu usmenog izvođenja dokaznog prijedloga vještačenjem.

Dakle, pisani nalaz i mišljenje ne predstavljaju obavezan oblik vještačenja iako je

⁷ Vrhovni sud RH, Rev-345/2019, od 25.10.2022.

sudu dana zakonska ovlast da odluči hoće li pored usmeno danog vještva isto biti izrađeno i u pisanom obliku.

Međutim, suprotno zakonom propisnoj usmenoj formi, u sudskoj praksi ustalio se upravo pisani oblik izrade vještačkih nalaza i mišljenja. Takvu većinsku prisutnost pisanih nalaza i mišljenja svakako je moguće razumijeti i pravdati brojnim razlozima. Dostavom pisanog nalaza i mišljenja strankama se daje mogućnost da se upoznaju s rezultatima vještačenja te pripreme svoja očitovanja i moguće prigovore. Navedeno u cijelosti opravdava upravo činjenica da se radi o stručnim znanjima kojima stranke ne raspolažu pa je razumljiva potreba detaljnije analize i pripreme stranačkih očitovanja što se ne može osigurati u slučaju isključivo usmenog izvođenja vještačenja na raspravi.

Kada je riječ o samoj formi vještačenja, sudska praksa potvrdila je obvezatnost usmenog iznošenja vještačkog nalaza i mišljenja kao zakonom određeni oblik izvođenja ovog dokaza.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u svojoj odluci Pž-4619/2022, od dana 16.11.2022. godine iznosi:

Slijedom navedenog, iz navedene zakonske odredbe proizlazi da sud određuje hoće li sudski vještak svoj nalaz i mišljenje podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave, no neovisno o tome je li sud odlučio da sudski vještak svoj nalaz i mišljenje podnese sudu i u pisanom obliku, vještak se mora (i) usmeno saslušati na ročištu, budući da je svrha usmenog iznošenja nalaza i mišljenja vještaka u tome da stranke (i sud) postavljanjem pitanja vještaku razjasne eventualne primjedbe na njegov pisani nalaz i mišljenje.

Slijedom navedenog, time što sud što nije raspravio tužiteljeve primjedbe na pisani nalaz i mišljenje vještaka usmenim saslušanjem vještaka na ročištu za glavnu raspravu, na način da stranke (i sud) postavljanjem pitanja vještaku razjasne eventualne primjedbe na njegov pisani nalaz i mišljenje, tužitelju nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom. Stoga je time počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a, na što u žalbi osnovano ukazuje žalitelj.

Županijski sud u Zagrebu u svojoj odluci Gž-1379/2021, od dana 30.08.2022. godine iznosi:

Odredbom čl. 260. st. 1. ZPP propisano je da će sud odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili ih podnijeti i u pisanom obliku prije rasprave. Dakle, sukladno čl. 260. st. 1. ZPP, vještak svoj nalaz i mišljenje daje usmeno, a može ga dati i u pisanom obliku prije rasprave, dakle, pisano i usmeno.

U konkretnom slučaju, iako je tuženik na ročištu održanom dana 18. veljače 2021. naveo da se protivi nalazu i mišljenju vještaka, sud vještaka nije usmeno saslušao na ročištu za glavnu raspravu. Takvim postupanjem suda

prvog stupnja tuženiku je onemogućeno da raspravlja pred sudom čime je počinjena bitna povreda postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP.

Županijski sud u Puli u svojoj odluci GŽ-789/2022, od dana 13.02.2023. godine iznosi:

Prema odredbi čl. 252. ZPP-a te čl. 260. ZPP-a, sud će odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje samo usmeno na raspravi ili će ih podnijeti i pisanim putem prije rasprave. To znači da je pravilo da vještaci svoj nalaz i mišljenje obavezno iznose usmeno na raspravi, omogućujući strankama da na ročištu o njemu raspravljaju, a da sud može, što je i svrsishodno radi pripreme stranaka za raspravljanje, odrediti da vještak podnese nalaz i mišljenje pisano prije rasprave, u kojem slučaju se taj nalaz i mišljenje dostavlja strankama prije ročišta na raspravljanje o tom dokazu.

Iako je zakonom određeno da se vještačenje prvenstveno ima izvoditi u usmenom obliku, sudovi određuju izvođenje dokaza saslušanjem vještaka uglavnom onda kada jedna ili obje parnične stranke prigovaraju danom nalazu i mišljenju. Naime, ukoliko stranke nisu imale primjedbi na pisani nalaz i mišljenje, tada uopće i ne dolazi do usmenog očitovanja vještaka što je zasigurno sukladno načelu ekonomičnosti postupka, ali protivno ZPP-om propisanom obaveznom usmenom obliku vještačenja.

Međutim, postavlja se pitanje hoće li sud u situacijama kada je jedna od stranaka prigovarala pisanom nalazu i mišljenju, ali nije predlagala usmeno saslušanje vještaka, zakazati ročište radi usmenog očitovanja stalnog sudskog vještaka. Obzirom na obaveznost usmenog oblika vještačenja te ovlast suda da vještačenjem rukovodi, postoji pravna osnova temeljem koje bi sud u takvim situacijama doista bio ovlašten zakazati ročište kako bi se usmeno raspravili pisani nalaz i mišljenje.⁸

Ipak, nisu nepoznanica i slučajevi u kojima sud pozivanjem na raspravno načelo sadržano u čl. 7. ZPP-a koje se smatrati primarnim načelom postupanja u svrhu iznošenja činjenica i predlaganja dokaza, zbog izostanka stranačkog prijedloga ne pristupi izvođenju dokaza usmenog saslušanja vještaka.

4. DOKAZNA SNAGA NALAZA I MIŠLJENJA SAČINJENOG ZA PRIVATNE POTREBE JEDNE PARNIČNE STRANKE - PRIVATNO VJEŠTAČENJE

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi popis imenovanih stalnih sudskih vještaka te isti popis javno objavljuje na svojim internetskim stranicama.⁹

⁸ Županijski sud u Zagrebu GŽ-1379/2021, od 30.08.2022.

⁹ <https://mpu.gov.hr/otvoreni-podaci/24346>

Takva dostupnost podataka o stalnim sudskim vještacima omogućava strankama da samostalno i neovisno od sudskog postupka pribave nalaz i mišljenje sudskog vještaka po svom izboru i o svom trošku, sve u cilju dokazivanja vlastitih tvrdnji.

Sukladno odredbama ZPP-a i to čl. 251. razvidno je kako vještaka u sudskom postupku određuje sud, te protiv takve odluke suda nije dopuštena žalba.

Uvažavajući istaknute zakonske odredbe proizlazi da nije moguće izjednačavati vještačenja koja su izrađena za potrebe sudskog postupka i koja je izradio po sudu određeni vještak s onim vještačenjima koja je jedna parnična stranka sačinila za svoje privatne potrebe i potom dostavila u spis.

Naime, iako je stranka pribavila nalaz i mišljenje od osobe koja je imenovana stalnim sudskim vještakom, okolnost da takvo vještačenje nije izrađeno po nalogu suda i prema zadatku vještačenja koji je odredio sud, oduzima mu značenje vještačenja u parnici, a temeljem odredbi ZPP-a.

Međutim, iako takvo „privatno vještvo“ nije izjednačeno s nalazom i mišljenjem koji su pribavljeni odlukom suda, činjenica je da se dokazna snaga takvog „privatnog vještačenja“ ne može zanemariti.

Onog trenutka kada su tužitelj ili tuženik u sudski spis dostavili nalaz i mišljenje koje su pribavili o svom trošku i izvan parničnog postupka, spisu predmeta prileži isprava koju je potrebno vrednovati kao i sve druge dokaze.

Takvo tumačenje sadržano je i u odlukama drugostupanjskih sudova te ujedno predstavlja i pravno shvaćanje Vrhovnog suda RH.

Vrhovni sud RH u svojoj odluci Rev-2392/2013, od dana 28.11.2018. godine iznosi:

Naime, nalazu i mišljenju sudskog vještaka koje nije izrađeno po nalogu suda, već po nalogu jedne od stranaka u postupku, ne može se odreći značaj valjanog dokaznog sredstva kao privatne isprave, koju sud doduše nije dužan prihvatiti, ali istu treba vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza.

Visoki trgovački sud RH u svojoj odluci PŽ-6184/2006, od dana 14.03.2007. godine iznosi:

Nalaz i mišljenje kojeg je sudski vještak sačinio po zahtjevu stranke, a ne po rješenju suda, nema dokaznu snagu sudskog vještačkog nalaza, već on predstavlja privatnu ispravu koju sud, osim što je treba vrednovati i ocijeniti u sklopu svih ostalih provedenih dokaza, treba dostaviti protivnoj stranci da se očituje na taj nalaz.

Županijski sud u Splitu u svojoj odluci GŽ-1714/2022, od dana 10.11.2022. godine iznosi:

Glede nalaza i mišljenja dr. B. i ing. S. (promet ekspert d.o.o.), a koji nalaz i mišljenje su izrađeni za potrebe kaznenog postupka, i koji su u bitnom istovjetni nalazu dr. Š. i Fakulteta prometnih znanosti, jasno je kako prvostupanjski sud ovaj nalaz i mišljenje nije tretirao kao vještačenje, jer to vještačenje nije već se radilo o privatnoj ispravi, kao što su to uostalom i nalazi i mišljenja koja su privatno naručili tužitelji, te stoga nema govora da bi prvostupanjski sud počinio povredu postupka propisanom odredbom članka 354. stavak 2. točka 6. ZPP-a niti da su tužiteljima povrijeđena ustavna prava na pravično tuženje, a kako to u točki 10. žalbe ističu tužitelji.

Pregledom iznesene sudske prakse proizlazi kako vještačenja sačinjena izvan parničnog postupka u ime i za račun jedne od stranaka, time što nemaju značaj nalaza i mišljenja vještaka u parnici – ipak ne gube dokaznu snagu isprave koja potvrđuje navode te parnične stranke koja se na istu poziva.

Opisana dokazna snaga „privatnog vještačenja“ može se problematizirati u slučajevima kada postoji proturječnost između utvrđenja sudskog nalaza i mišljenja i rezultata „privatnog vještva“. Stoga je opravdano pitanje hoće li sud u slučaju postojanja takvih suprotnosti između sudskog i „privatnog vještva“ izvoditi dokaz novim vještačenjem.

Iako je stajalište sudske prakse ujednačeno u pogledu toga da u parnici značaj vještačkog nalaza i mišljenja imaju samo po nalogu suda izrađena vještačenja, odredbe ZPP-a koje propisuju već spomenutu obvezu sudova da svaki dokaz vrednuju i cijene, upućuje na zaključak da bi očigledna suprotstavljenost utvrđenja privatnog i sudskog vještačenja ukazivala na dužnost suda da takve proturječnosti otkloni.

Hoće li sud proturječnosti privatnog i sudskog vještačenja otklanjati saslušanjem vještaka kojem je dodijelio zadatak vještačenja u parnici ili će po prijedlogu stranaka pristupiti izvođenju dokaza novim vještačenjem, ovisi o procjeni samog suda koji u konačnici vještačenjem rukovodi.

5. ZAKLJUČAK

Stalni sudski vještaci kojima sud povjeri izvođenje dokaza vještačenjem prvenstveno imaju biti stručnjaci iz domene samog predmeta vještačenja. Karakteristika stručnosti primarna je pretpostavka imenovanja osobe za stalnog sudskog vještaka.

No, uvjet stručnosti nije dostatan sam po sebi, već je u parničnim postupcima radi naknade štete (pa i u drugim sudskim postupcima u kojima se provodi vještačenje kao dokaz), prijeko potrebno da vještak svoj nalaz i mišljenje

rastumači strankama i sudu na način koji otklanja dvojbe u pravilnost vještačkih očitovanja.

Sudu pripada zakonska ovlast da upravo on rukovodi samim vještačenjem te je takvo ovlaštenje nerazdvojno povezano s istovremenom obvezom suda da cijeni svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno temeljem rezultata cjelokupnog postupka. Stoga su upravo sudovi dužni voditi računa o tome pridržava li se vještak zadatka samog vještačenja ili je prekoračio granice svoje uloge pomagača suda te ušao u samu domenu sudovanja izražavanjem stajališta o pitanjima koja nisu u njegovoj nadležnosti.

Zbog nedostatka stručnosti parničnih stranaka, razumna je i neizbježna potreba izrade pisanog nalaza i mišljenja iako je zakonom propisan usmeni oblik izvođenja vještačenja. Unatoč tome, usmeno očitovanje vještaka praksa je ograničila tek na one slučajeve kada se vještaka saslušava radi otklanjanja iznesenih prigovora stranaka.

Nalaz i mišljenje koje je jedna od stranaka sačinili privatno, o vlastitom trošku iako nema svojstvo nalaza i mišljenja u parnici, ima se vrednovati kao privatna isprava sukladno rezultatima sveukupnog postupka.

Sve navedeno sa sigurnošću ukazuje na to da se uz izvođenje dokaza vještačenjem veže niz osobitosti zbog kojih ovaj dokazni prijedlog osim što se treba provoditi sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku, mora udovoljavati pravilima struke i znanosti.

Upravo iz ovih razloga, dužnost je suda omogućiti parničnim strankama da im se rezultati vještačenja predoče na njima razumljiv način koji omogućava provjeru pravilnosti vještačkih utvrđenja.

Summary: *The paper deals with performance of evidence by expert witnesses in civil proceedings for compensation of damages. It is important to have a court - appointed experts to give their expertises because it is necessary to determine the qualifying circumstances of non-material damage, the same as it is necessary to have expertise about material damage. Therefore, expert witnesses are very important means of evidence and it is understandable that the court very often needs their assistance. Expert witnesses by their expert knowledge enable the court to establish the certain facts and the experts should always give their report verbally, but in practice the written report is more often. The paper especially refers to private expertise when the expert is appointed by one party to prepare private expert opinion.*

Keywords: *expertise, independent experts, form of the expertise (verbal expert opinion), private expertise*

Navedeni izvori i korištena literatura

Čizmić, J. (2001). „Neka razmatranja o vještačenju u parničnom postupku“, Hrvatska pravna revija, 11, 85-93

Etički kodeks stalnih sudskih vještaka i procjenitelja Hrvatskog društva sudskih vještaka i procjenitelja (2016).

Giunio, M. (2018). „Vještačenje – između istražnog i raspravnog načela u građanskom parničnom postupku“, Pravo u gospodarstvu, 57, 239-252

Kontrec, D. (2011). „Sudski vještaci u parničnom i izvanparničnom postupku (neka razmišljanja iz prakse“, Vještak, 1/2,0 3-14

Ministarstvo pravosuđa i uprave, Otvoreni podaci, <https://mpu.gov.hr/otvoreni-podaci/24346> (posjećeno 01.04.2023.)

Visoki trgovački sud RH, Pž-6184/2006, od 14.03.2007.

Visoki trgovački sud RH, Pž-6394/2017, od 22.08.2019.

Visoki trgovački sud RH, Pž-4619/2022, od 16.11.2022.

Vrhovni sud RH, Rev-2392/2013, od 28.11.2018.

Vrhovni sud RH, Rev-345/2019, od 25.10.2022.

Zakon o parničnom postupku SL SFRJ 4/77,36/77,6/80,36/80,43/82,69/82,58/84,74/87,57/89,20/90,27/90,35/91 i NN 53/91,91/92,58/93,112/99,88/01,117/03,88/05,02/07,84/08,96/08,123/08,57/11,148/11,25/13,89/14,70/19,80/22,114/22

Zakon o sudovima NN 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23

Županijski sud u Puli, Gž-789/2022, od 13.02.2023

Županijski sud u Splitu, Gž-1714/2022, od 10.11.2022.

Županijski sud u Zagrebu, Gž-1379/2021, od 30.08.2022.